

השרים שלא שרתו בצה"ל

מעולם לא היתה בישראל משלה שכה רבים מחבריה חייבי הגיוס הצליחו להתחמק משרות מלא בצבא ישראל כמו

משלת בגין. "העולם הזה" ממשיך לחשוף את עברם הצבאי

החיייל האמייץ כץ

מטפלים בנוער במצוקה, ותתקל דווקא בהתנגדות של גנרלים מיקצועיים. אולם קרה ההיפך. גידרון ציפה לעורה מצד אנשי המימסד האזרחי העוסק בבעיות נוער-שוליים, ובר עיקר מצידו של הד"ר ישראל כץ, מי שהיה באותה תקופה מנכ"ל הביטוח הלאומי. כץ, כיום שר-העבודה והרווחה, עמד במשך שנתיים (1971-1972) בראש ועדה שמונתה על-ידי ראש-הממשלה דאז, גולדה מאיר, כדי לבדוק את בעיות הילדים ובגיי-הנוער במצוקה. מאז שנסתיימה עבודת הוועדה והוגש לראש-הממשלה ספר עב-כרס, ש-

ה אדוף משה ("מוסיק") גידרון נתפס כל כולו לרעיון של גיוס מצוקה ל- שירות הצבאי. כוונתו היתה אומנם להוסיף כוח-אדם לצה"ל, אולם עיקר המטרה היה לשקם מאות ואלפי בגיי-נוער שהיו על גבול העולם התחתון, כדי להפוך אותם לאזרחים פרודוקטיביים ולהצילם מהידר- דרות לפשע. עוד ייכתב בוודאי רבות מדוע נכשל הניסיון של האלוף גידרון, אולם אין ספק כי עצם הניסיון היה חיובי ביותר. סביר היה להניח כי היוזמה לערוך ניסיון כזה תבוא דווקא מצד האישים והמוסדות ה-

עד כה נתגלה בסידרה זו

דוד בן-גוריון: לא נתקבל ל- צה"ל בגלל רמת-השכלה נמוכה מדי. לא שרת כלל.

משה ניסים: טען כי הוא תלמיד-ישיבה, שרותו כי צה"ל נדחתה ואח"כ קוצר.

שמואל תמיר: לא שירת אף יום אחד בצה"ל, אחרי ש- חזר ממחנה-העצירים בקניה.

אליעזר שוספק: לא שרת בצה"ל, שוחרר מסיבות פני- דיניות ואח"כ רפואיות.

גידעון פת: שירת בצה"ל תקופה קצרה כגדד בוגלד שחות ממושכת בחי"ד-ארץ.

שמחה ארליך: שירת תקו- פה קצרה במיחמת-העצי- מאות בחיל-הספר, בשומר.

הלוחם

סימני-שאלה רבים מופיעים סביב ההיסטוריה הצבאית של שר העבודה והרווחה ישראל כץ. מדוע הוא שירת בצה"ל רק שישה חודשים? האם הוא באמת שירת כסגן קצין-המודיעין של חזית הדרום, למרות שמפקדי החזית אינם זוכרים אותו משם? האם והיכן שירת במלחמות שאחרי מלחמת העצמאות?

בן 50. במלחמת-העצמאות היה בן 20. במיצע-קדש היה בן 28. במלחמת-ששת הימים היה בן 39. במלחמת יום-הכיפורים היה בן 45.

כץ נולד בווינה וב-1938, כשהיה בן 10, עלה לארץ. הוא היה ידוע כילד מחונן, ובגיל 17, בשנת 1945, החל בלימודיו ב-אוניברסיטה העברית בירושלים. היו אלה השנים שבהן נלחם היישוב העברי כולו על חייו, השנתיים בהן הוקם למעשה צה"ל. כץ גויס לצה"ל בשנת 1948 ל- שירות מקוצר. לדבריו היה השי- רות המקוצר שלו כגדד העובדה שהוא היה פמורנטי. שירות מקוצר זה אפוף מיסתורין.

תחילה טענו דובריו של כץ בפני כתב העולם הזה, לאחר שתודרכו על-ידי השר עצמו, כי כץ היה "תותחן, ואחר כך חובש אחרי המלחמה הוא היה מרצה אצל קצין- החינוך-הראשי".

לאחר שהתברר לכץ כי העולם הזה אינו מסתפק בגירסה זו, הוא השמיע אישית את סיפורו הצבאי באוזני כתב העולם הזה: "אני הייתי תותחן ביפו, ואחר כך עברתי מהתותחנים למודיעין. הייתי סגן קצין ביטחון של חזית ד' בקסטינה". מאוחר יותר מסר כץ כי הוא שירת ב-

כלל בתוכו את מסקנותיה, אייאפשר היה עוד לדון בבעיות הנוער-במצוקה מבלי לקרוא לכץ.

היה זה רק טבעי שהד"ר (לעבודה סו- ציאלית ולמינהל סוציאלי) ישראל כץ יהיה התומך הנלהב ביותר במאמצי גידרון, אולם, כפי שגידרון הגדיר זאת פעם בפני ידיו: "הרגשתי הסתייגות ומשבירוח קרים מהכיוון של ד"ר כץ כלפי הניסיון שלנו". גידרון ואנשיו חשבו כי ההסתיי- גויות של כץ נבעו מחששו של אבי דו"ח- כץ שמא אחרים מנסים לגרוע מההילתו. אולם האמת היא שלכץ לא היתה גישה לבעיות צה"ל ואולי לא האמין באפשרו- יות הצבא לפתור בעיות כאלה. ואולי קיי- מים אצלו מחסומים פסיכולוגיים עמוקים בכל הנוגע לצה"ל.

אם כן, יש לכך סיבה פשוטה ביותר: השירות הצבאי של שר- העבודה והרווחה היה קצר מאוד.

חובש או

איש-מודיעין?

העבודה והרווחה נולד בסוף שנת 1927, ב-6 בדצמבר. היום הוא

